

Люйза Кунилие

Кучето

Превод от каталонски
Нева Мичева

Преводът на тази пиеса беше
направен с подкрепата на института за каталонски език
и култура „Раймонд Лулий“.

El gos

© Lluïsa Cunillé, autora, 2022

© Neva Mícheva, traductora, 2023

nevamicheva.net

Цербер / Κέρβερος

(Πρῶτα вариация)

Летен следобед. МЪЖЪТ и МЛАДЕЖЪТ са в хола на една къща. От дъното се чува дъждът и от време на време – кучешко джафкане. На едното си рамо МЛАДЕЖЪТ носи голям и тежък пътнически сак.

МЪЖЪТ. Изсуших го под сайванта.

МЛАДЕЖЪТ. Какво е сайвант?

МЪЖЪТ. Нещо като навес. Имам заден двор.

МЛАДЕЖЪТ. Как се казва?

МЪЖЪТ. Зенит. Пише го на нашияника, заедно с телефона и адреса.

МЛАДЕЖЪТ. Нищо не успях да прочета. Веднага ме задърпа насам.

МЪЖЪТ. Дано не те е наранил някак.

МЛАДЕЖЪТ. Не, обаче е по-силен, отколкото изглежда.

Пауза.

МЪЖЪТ. Много далече ли беше отишъл?

МЛАДЕЖЪТ. Хванах го на две-три преки оттук. Но той вече вървеше след мен.

МЪЖЪТ. Тръгнал е след теб, така ли?

МЛАДЕЖЪТ. Изглеждаше, все едно се е изгубил или е избягал.

МЪЖЪТ. Досега никого не беше притеснявал. Моля за извинение.

МЛАДЕЖЪТ. Не ме е притеснил. *(Дълга пауза.)* Е, хайде, аз ще тръгвам.

МЪЖЪТ. Заминаваш ли, или се връщаш?

МЛАДЕЖЪТ. Идвах от гарата.

МЪЖЪТ. Ако закъсняваш, ще ти взема такси докъдето кажеш.

МЛАДЕЖЪТ. Няма нужда.

МЪЖЪТ. Това е най-малкото, което мога да направя.

МЛАДЕЖЪТ. Не закъснявам. *(Вади мобилен телефон от джоба си.)* Чакам съобщение от един авер, за да ида у тях.

МЪЖЪТ. Изчакай го тук, ако искаш.

МЛАДЕЖЪТ. Тук?

МЪЖЪТ. Виж как вали.

МЛАДЕЖЪТ. Не искам да ти преча.

МЪЖЪТ. Не ми пречиш. *(Пауза.)* Заповядай, седни.

МЛАДЕЖЪТ. Благодаря. Добре съм си прав.

МЛАДЕЖЪТ оставя сака си на пода. Пауза.

МЪЖЪТ. Искаш ли бира... кафе?

МЛАДЕЖЪТ. Не. Благодаря.

МЪЖЪТ. Тоалетната е до входа.

МЛАДЕЖЪТ. Супер.

Двамата слушат джафкането на кучето.

МЪЖЪТ. Почти никога не лае.

Пауза.

МЛАДЕЖЪТ. Затворен ли е?

МЪЖЪТ. Не, не е затворен. Може да излезе на двора, когато си пожелае, но в този дъжд няма да излезе.

Пауза.

МЛАДЕЖЪТ. Одеве не разбрах как се казва.

МЪЖЪТ. Кучето ли? Зенит. Дойде си с името, когато баща ми го купи.

Дълга пауза.

МЛАДЕЖЪТ. Слушай, благодаря ти, че ми даваш да остана, но не искам да ти губя времето.

МЪЖЪТ. Не съм ти „давал“ да останеш. Поканих те. Не е същото. *(Пауза.)* Е, аз отивам оттатък. Като решиш да си ходиш, обади се. Или просто върви, твоя воля – ключът е в ключалката.

МЛАДЕЖЪТ. Чакай. *(Пауза.)* Може би, преди да ме оставиш сам в хола, е добре да знаеш, че днес излизам от затвора.

МЪЖЪТ. Не съм те питал откъде идваш.

МЛАДЕЖЪТ. Но ме попита дали заминавам, или се връщам.

МЪЖЪТ. Попитах те заради чантата и защото гарата е наблизко. Търсех тема за разговор.

МЛАДЕЖЪТ. Още ли ти се говори?

МЪЖЪТ. А на теб?

Пауза.

МЛАДЕЖЪТ. Приказката не върви, когато някой го е страх.

МЪЖЪТ. Страх те е, така ли?

МЛАДЕЖЪТ. Мен от теб ли? Може би.

МЪЖЪТ. Откакто се помня, никой не се е страхувал от мен, дори учениците ми.

МЛАДЕЖЪТ. Ти учител ли си?

МЪЖЪТ. Бях. И учител, и директор на гимназия. Пенсионирах се миналата година.

Пауза.

МЛАДЕЖЪТ. Сам ли живееш?

МЪЖЪТ. Разведен съм, а децата отдавна пораснаха.

Пауза.

МЛАДЕЖЪТ. Защо не си сложил никакви снимки на семейството си?

МЪЖЪТ. Не обичам да бърша прахта от стъклата, а и от каквото и да било друго впрочем.

Слава богу, къщата не е голяма и мебелите са сравнително малко.

МЛАДЕЖЪТ. Сам ли си чистиш тука?

МЪЖЪТ. Да, от време на време чистя, но най-вече гледам да не цапам.

Пауза.

МЛАДЕЖЪТ. Нищо ли няма да ме питаш?

МЪЖЪТ. Какво искаш да те питам?

Пауза.

МЛАДЕЖЪТ. Един човек умря по моя вина.

МЪЖЪТ. По твоя вина?

МЛАДЕЖЪТ. Тръгнах да обирам една бензиностанция, а един цивилен полицаи, който влязъл по случайност, стреля по мен и се уби с със собствения си куршум. Рикошет. Добре че имаше охранителна камера, която всичко да запише, понеже кой знае каква присъда щяха да ми лепнат иначе.

МЪЖЪТ. Колко лежа?

МЛАДЕЖЪТ. Три години. Излязох предсрочно.

Пауза.

МЪЖЪТ. И защо ми каза за затвора?

МЛАДЕЖЪТ. За да знам дали все още съм поканен.

МЪЖЪТ. Нямахте нужда.

МЛАДЕЖЪТ. От какво?

МЪЖЪТ. От обяснения.

Пауза.

МЛАДЕЖЪТ. Какво сега: да остана ли, или да си ходя?

МЪЖЪТ. Ти си решаваш какво да правиш.

Пауза.

МЛАДЕЖЪТ. Имаш ли нещо против да седна?

МЪЖЪТ. Не.

МЛАДЕЖЪТ. Не искам нищо да ти измокря или накалям.

МЪЖЪТ. Сядай където си искаш.

МЛАДЕЖЪТ (*сяда и пак поглежда мобилния си телефон*). Аверчето се пренесе в нова квартира преди няколко дни и го чакам да ми прати адреса.

МЪЖЪТ. Далече ли е оттук?

МЛАДЕЖЪТ. Не знам. Само знам, че е в този град. (*Пауза.*) Като видях, че кучето ти върви след мен, ми хрумна да го хвана и да му го заведа. Да му го подаря. Знаеш ли как щеше да му се зарадва? Той е голям кучкар.

МЪЖЪТ. А ти не искаш ли куче?

МЛАДЕЖЪТ. Искам, да. Но той по разбира от породи и такива работи.

Пауза.

МЪЖЪТ. Хрътките са много деликатни.

МЛАДЕЖЪТ. Как деликатни?

МЪЖЪТ. През зимата например трябва да се пазят от студа.

МЛАДЕЖЪТ. Да се обличат, така ли?

МЪЖЪТ. Много са зиморничави.

МЛАДЕЖЪТ. А като вали?

МЪЖЪТ. Не обичат дъжда. Днес, когато Зенит поиска да излезе, още беше слънчево.

Пауза.

МЛАДЕЖЪТ. Моят приятел много щеше да се грижи за него, гаранция. Друг е въпросът, че у тях едва ли има място.

МЪЖЪТ. Затова ли не му го заведе?

МЛАДЕЖЪТ. Ако кучето ти не ме беше домъкнало право у вас, със сигурност щях да го заведа у авера.

Пауза.

МЪЖЪТ. Ти май не му хареса името?

МЛАДЕЖЪТ. На кучето ли? Ами не особено. Но не ми влиза в работата.

Пауза.

МЪЖЪТ. Първият собственик на Зенит, руснак, го кръстил на някакъв футболен отбор, който се казвал така. Пускал го в гонки, за залози. А като умрял, внукът му продал Зенит на баща ми. През последните години баща ми трудно се движеше и излизаше много рядко. Затова приучи Зенит да ходи сам навън или да си върши нуждите в двора.

МЛАДЕЖЪТ. Винаги ли се връща?

МЪЖЪТ. Засега да.

МЛАДЕЖЪТ. Ами ако някой ден не се върне?

МЪЖЪТ. В квартала всички го познават.

МЛАДЕЖЪТ. Значи освен да пикае на двора, сте го тренирали и да не излиза от квартала.

МЪЖЪТ. Всичко, на което е навикнал Зенит, е от баща ми. Аз просто му отварям вратата, щом даде знак.

Дълга пауза. МЛАДЕЖЪТ се изправя.

МЛАДЕЖЪТ. Най-добре да си вървя.

МЪЖЪТ. Твоят приятел писа ли ти?

МЛАДЕЖЪТ. Още не.

МЪЖЪТ. Имаш ли други познати в града освен него?

МЛАДЕЖЪТ. Не. Друг път не съм идвал.

МЪЖЪТ. Изчакай тогава да видиш къде трябва да идеш. Или поне да спре дъждът.

(Пауза.) Добре. Отивам да поработя отгatkъ.

МЛАДЕЖЪТ. Не каза ли, че си пенсионер?

МЪЖЪТ. Това не пречи да имам работа.

МЛАДЕЖЪТ. Частни уроци ли даваш? Преди познавах един учител по математика, който правеше пачки от частни уроци и от игра на борсата.

МЪЖЪТ. Не давам частни уроци и не играя на борсата. Пиша книга.

МЛАДЕЖЪТ. Каква книга?

МЪЖЪТ. Роман.

Пауза.

МЛАДЕЖЪТ. Ти да не си писател?

МЪЖЪТ. Не професионално. Засега пиша само за себе си.

МЛАДЕЖЪТ. Аз със зор завърших седми клас, до гимназията въобще не стигнах. Обаче много обичам да чета и да рисувам.

МЪЖЪТ. Какво четеш?

МЛАДЕЖЪТ. Най-често комикси. Е, то не е същото като другото четене де.

Пауза.

МЪЖЪТ. От месеци се опитвам да напиша роман, в който да изложа опита си като учител и директор на гимназия. Мислех, че имам много за разказване, че през годините съм събрал достатъчно впечатления, които да предам по някакъв мой, неповторим начин...

МЛАДЕЖЪТ. А сега вече не мислиш така.

МЪЖЪТ. Не успявам да изразя това, което ми се е случило, в това, което пиша. И въпросът не е в писателските ми умения или в паметта ми, която е все още доста услужлива.

МЛАДЕЖЪТ. А в какво е?

МЪЖЪТ. Нямам идея.

Пауза.

МЛАДЕЖЪТ. Честно казано, не знам дали те разбирам.

Пауза.

МЪЖЪТ. Представи си, че искаш да разкажеш за трите си години в затвора, обаче колкото и да се опитваш, не се разпознаваш в нещата, които пишеш.

МЛАДЕЖЪТ. Аз щях да се помъча да ги нарисувам. Това и правех вътре, рисувах много.

МЪЖЪТ. Рисуваш, така ли?

МЛАДЕЖЪТ. Казах ти вече, обичам да рисувам.

МЪЖЪТ. И какво рисуваше в затвора?

МЛАДЕЖЪТ. Каквото ми текнеше.

Пауза.

МЪЖЪТ. Носиш ли рисунки в чантата си?

МЛАДЕЖЪТ. Не. Всичките ги раздадох или ги изхвърлих.

МЪЖЪТ. И нито една ли не си остави за спомен?

МЛАДЕЖЪТ. Не.

МЪЖЪТ. Защо?

МЛАДЕЖЪТ. Защото в сака ми не се побира нищо повече. Виж, че се пръска по шевовете. Наблъскал съм вътре всичко, което имам.

Пауза.

МЪЖЪТ. Обира рисувал ли си?

МЛАДЕЖЪТ. Какъв обир?

МЪЖЪТ. Извинявай, не е редно да ти се меся.

МЛАДЕЖЪТ. Ако искаш да да знаеш дали съм рисувал полицая, който стреля по мен – не, не съм. Аз дори не видях какво стана. Чак в ареста ми казаха, че е умрял в линейката.

Пауза.

МЪЖЪТ. За първи път ли лежа в затвора?

МЛАДЕЖЪТ. Да. Това ми беше първото слизване в ада и нямам намерение да се връщам повече, честно.

Пауза.

МЪЖЪТ. Какво смяташ да правиш оттук нататък?

МЛАДЕЖЪТ. Какво ли? Ами на първо време ще се завъртя у този авер, ако ни тръгне приказката. Не съм го виждал от месеци. Него го пуснаха преди мен.

Пауза.

МЪЖЪТ. Семейство имаш ли?

МЛАДЕЖЪТ. Да, но на тях не мога да разчитам. (*Пауза.*) Трябва и аз като теб. Да си взема куче. Кучетата са винаги насреща, нали? Пък и не задават въпроси, не те преследват с укори и съвети.

МЪЖЪТ. Някога имал ли си куче?

МЛАДЕЖЪТ. Не. Но много от моите приятели имаха и с всички се разбирахме супер.

МЪЖЪТ. По-добре, отколкото с приятелите ли?

МЛАДЕЖЪТ. Понякога да.

Пауза.

МЪЖЪТ. Ако Зенит ти харесва, ще ти го подаря.

МЛАДЕЖЪТ. Моля? Ще ми подариш кучето си?

МЪЖЪТ. Само при условие че няма да го подаряваш на други, а ще си го държиш ти. И че ако някой ден ти омръзне или по някаква причина не можеш да го гледаш вече, ще ми го върнеш.

МЛАДЕЖЪТ. Ти сериозно ли?

МЪЖЪТ. Смени му името, ако „Зенит“ не ти е по вкуса.

Пауза.

МЛАДЕЖЪТ. Защо искаш да ми дадеш кучето си?

МЪЖЪТ. То си те избра.

МЛАДЕЖЪТ. Мене?

МЪЖЪТ. Нали каза, че е тръгнало след тебе, преди да го хванеш?

МЛАДЕЖЪТ. Е, и? Кой знае след колко други хора е вървяло, без въобще да се усетиш.

МЪЖЪТ. Е, сега за първи път идва с компания и започва да лае.

Пауза.

МЛАДЕЖЪТ. Знаеш ли какво ми се струва? Че само чакаш някакво извинение да се отървеш от кучето и днес най-сетне го намиращ.

Пауза.

МЪЖЪТ. Да разбирам ли, че ще го вземеш?

МЛАДЕЖЪТ. Защо не го дадеш на някое от децата си?

МЪЖЪТ. Не им е до него. Единият ми син живее в Канада, а другият вечно пътува по работа. Зенит е в добро здраве, много е кротък и е още млад.

МЛАДЕЖЪТ. Одеве каза, че е и много деликатен.

МЪЖЪТ. Понякога – и много напорист и упорит, иначе нямаше да те издърпа дотука.

Пауза.

МЛАДЕЖЪТ. А той как ще го приеме?

МЪЖЪТ. Зенит ли? Ако искаш, вземи го пробно, за няколко дни. Да видим дали ще се харесате. Хрътките не са пазачи, но са отлична компания.

МЛАДЕЖЪТ. Като са отлична компания, защо държиш своята под сайванта?

МЪЖЪТ. Денем Зенит предпочита да е навън, на двора. Явно след гонките руснакът го е затварял някъде на тъмно.

Пауза.

МЛАДЕЖЪТ. Ами ако го върна в гонките?

МЪЖЪТ. Вече не е във форма да се състезава. И за лов не става. Затова го продадох на баща ми.

МЛАДЕЖЪТ. А ти искаш да ми го дадеш ей така.

МЪЖЪТ. Предпочиташ да ти го продам ли?

МЛАДЕЖЪТ. Имам чувството, че нещо ме мотаеш. Аз нищо не съм ти искал. И не се познаваме достатъчно, за да ми правиш подаръци.

МЪЖЪТ. Прав си.

Пауза.

МЛАДЕЖЪТ. Ти за колко би го продал? Кучето? От любопитство питам.

МЪЖЪТ. Не знам. Не съм се замислял.

МЛАДЕЖЪТ. При всички положения не мога да го купя, защото с всичките си пари със зор ще избутам два-три дни. Излязох от затвора както влязох: гол като пушка. Ако искаш обаче, можем да го разиграем на карти.

МЪЖЪТ. Не умея да играя на карти.

МЛАДЕЖЪТ. Шегувам се. При всички положения не ми трябва даром. Аз, когато наистина искам нещо, първо пресмятам риска, а после, ако преценя, че си струва, и много ми пука, отивам и си го взимам сам. Или си го купувам.

МЪЖЪТ. Значи не приемаш подаръци?

МЛАДЕЖЪТ. Не и от непознати, не. От малък са ме учили. Можем да се трапим.

МЪЖЪТ. Как да се трапим?

Пауза.

МЛАДЕЖЪТ. Например една рисунка в замяна за кучето.

МЪЖЪТ. Твоя рисунка ли?

МЛАДЕЖЪТ. Да.

МЪЖЪТ. Нали каза, че нямаш нито една?

МЛАДЕЖЪТ. Ей сега ще проидам. (*Отваря сака си и тършува вътре.*) Мога да ти нарисувам портрет. Какво ще кажеш?

МЪЖЪТ. По-добре нарисувай Зенит.

МЛАДЕЖЪТ. Не мога да рисувам по памет и не ми стига въображението да си измислям. Рисувам само каквото ми е пред очите, каквото мога да пипна. (*Вади от сака блок и молив.*)

МЪЖЪТ. А ако портретът не ми хареса?

МЛАДЕЖЪТ. Няма сделка. Късам рисунката и кой откъде е. (*Сяда с блока и молива в ръка и започва да рисува.*) Седни и ти, ако искаш. Няма нужда да стоиш неподвижен.

Мърдай си и си гледай където искаш. Важното е да не си с гръб към мене повечето време.

МЪЖЪТ. Още не съм казал, че съм съгласен да се разменим. (*МЛАДЕЖЪТ спира да рисува. Пауза.*) Имам работа, а после вечеря.

МЛАДЕЖЪТ. Тук ли?

МЪЖЪТ. Да, у нас.

МЛАДЕЖЪТ. Ако искаш, мога да те рисувам, докато работиш. За да не губиш време.

МЪЖЪТ. За писането трябва да съм сам.

МЛАДЕЖЪТ. На мен пък колкото е по-голяма данданията наоколо, толкова ми е по-хубаво да рисувам. Така свикнах в затвора. Там не оставаш насаме или на тихо. Даже ако имаше телевизор тука, щях да те помоля да го включиш. *(Пауза. МЛАДЕЖЪТ побутва с крак сака си към МЪЖА, който не е помръднал от мястото си.)* Я бръкни в задния джоб.

МЪЖЪТ. Защо?

МЛАДЕЖЪТ. Бръкни и вади. *(Пауза.)* Ако обичаш. *(МЪЖЪТ бърка в джоба на сака и вади нож.)* Нов-новеничък. Днес си го купих. В магазина до гарата. За ножа и за мобилния отиде всичко, които бях спестил.

МЪЖЪТ. И защо ми го показваш?

МЛАДЕЖЪТ. За да го прибереш в някое чекмедже, докато не си тръгна. Така ще си по-спокоен и ще излезеш по-естествен на портрета.

МЪЖЪТ. Няма нужда.

МЛАДЕЖЪТ. Сигурен ли си?

МЪЖЪТ. Да.

МЛАДЕЖЪТ. Върни го в чантата тогава. *(Пауза.)* Ако обичаш.

МЪЖЪТ пъха ножа обратно в джоба и младежът пак започва да рисува.

МЪЖЪТ. Ами ако полицията те хване с този нож?

МЛАДЕЖЪТ. Тъкмо ще имат допълнително извинение да ми видят сметката. Един от техните умря заради мене – тая работа нито ще я забравят, нито ще ми простят. *(Пауза.)* Сигурно ти звуча като някой, дете само се фука. Или само хленчи?

Пауза.

МЪЖЪТ. А аз как ти звуча?

МЛАДЕЖЪТ *(докато рисува)*. Като предложи кучето, ми напомни на един тип от затвора.

Пауза.

МЪЖЪТ. Какъв тип?

Пауза.

МЛАДЕЖЪТ. Ден преди да се обеси на прозореца на килията си, раздаде всичко, което имаше. Нямах представа колко партакешки беше натрупал за пет години вътре.

МЪЖЪТ. На теб какво ти даде?

МЛАДЕЖЪТ. Нищо. Не бяхме в един и същи сектор.

Пауза.

МЪЖЪТ. Него рисувал ли си го?

МЛАДЕЖЪТ. Този тип ли? Не се сещам. За три години сума портрети направих.

МЪЖЪТ. И тях ли ги разменяше за разни неща?

МЛАДЕЖЪТ. Понякога. Но повечето пъти ги правех за себе си, да се разсейвам. Имал съм периоди, в които не съм спирал да рисувам, и други, в които почти не съм хващал

молива. (*Пауза.*) Месец, след като ме прибраха, направих портрет на един, дето му викаха Килъра и лежеше за убийството на трима души. Като му го подарих, ми трепереха мартинките от страх, понеже не го бях предупредил, че ще го рисувам. А той такъв: „Това сега аз ли съм?“. Пък аз взех да се оправдавам, че нали съм го рисувал отдалеч, едно-друго. Той сгъна портрета, пхна си го в джоба и друго не каза.

Пауза.

МЪЖЪТ. Защо му даде портрета, щом те е било страх от него?

МЛАДЕЖЪТ. Ами от скука сигурно.

МЪЖЪТ. От скука?

МЛАДЕЖЪТ. В затвора много неща се правят от скука, за да минава времето. Затова и си търсиш авери. Но с Килъра така не успяхме да се опознаем, защото след една седмица получи инфаркт и го преместиха другаде.

Пауза.

МЪЖЪТ. Какво имаш предвид под „авер“?

МЛАДЕЖЪТ. Не знаеш какво е „авер“ ли?

МЪЖЪТ. Приятел, така ли?

Пауза.

МЛАДЕЖЪТ. Знаеш ли какво си мисля? Че с тези въпроси само се опитваш да ме бърнеш.

МЪЖЪТ. Да те бърна?

МЛАДЕЖЪТ (*продължава да рисува*). Като в затвора. Там те ръчкат, за да те изкарат от релси. А ти май се опитваш да измъкнеш от мен нещо по-така за романа си.

МЪЖЪТ. От теб?

МЛАДЕЖЪТ. Иначе досега да си ме натирил. Тоест да си ме поканил да си ходя.

МЪЖЪТ. Може просто да искам да видя как рисуваш, може оттам да очаквам някакво вдъхновение.

МЛАДЕЖЪТ. От моята рисунка ли?

МЪЖЪТ. Не рисуваш ли мен?

МЛАДЕЖЪТ. Така се получи, да. Но няма да ти я покажа, докато не свърша.

МЪЖЪТ. Много ли остава?

МЛАДЕЖЪТ. В колко ти е вечерята?

МЪЖЪТ. Първо трябва да я приготвя, а за това си трябва известно време.

Пауза.

МЛАДЕЖЪТ. Колко души чакаш на вечеря?

МЪЖЪТ. Ще бъдем двама.

МЛАДЕЖЪТ. Значи на четири очи.

МЪЖЪТ. Точно.

Пауза.

МЛАДЕЖЪТ. Колко е часа?

МЪЖЪТ (*гледа си часовника*). Пет и половина.

МЛАДЕЖЪТ (*рисува*). Супер часовник имаш.

МЪЖЪТ. И много стар. Беше на баща ми.

МЛАДЕЖЪТ. От тези, дето се навиват, нали?
МЪЖЪТ. Да, трябва да се навива всеки ден.
МЛАДЕЖЪТ. Никога ли не забравяш?
МЪЖЪТ. Преди понякога се отнасях, но сега вече не.

Пауза.

МЛАДЕЖЪТ (*спира да рисува*). Ако искаш, мога пак да дойда да ти завърша портрета – някой ден, когато имаш повече време.
МЪЖЪТ. Ако не остава много, бих предпочел да го завършиш сега.
МЛАДЕЖЪТ. Под напрежение не става, ще го разваля. Не учеше ли учениците си на търпение?
МЪЖЪТ. Истината е, че те ме научиха на търпение.

Пауза.

МЛАДЕЖЪТ. Мъчно ли ти е за учениците?
МЪЖЪТ. Търпението, ако не се практикува ежедневно, в крайна сметка се губи.
МЛАДЕЖЪТ. Май ти липсват, ама не ти е приятно да си признаеш.
МЪЖЪТ. Не ми е приятно да си призная, че аз не им липсвам.

Пауза.

МЛАДЕЖЪТ. Ти по какво преподаваше?
МЪЖЪТ. По география и история.
МЛАДЕЖЪТ. Аз географията много я обичах. Абе по-скоро картите. До ден-днешен страшно ми харесват. Ей сега ако се хвана, ще ти нарисувам картата на цяла Европа с всички там държавни граници. Колко от твоите ученици го могат това според тебе?
МЪЖЪТ. Нито един, предполагам. Дори не съм сигурен дали и аз мога.

Пауза.

МЛАДЕЖЪТ. Че що за учител си бил тогава?
МЪЖЪТ. На висотата на учениците си.
МЛАДЕЖЪТ. В смисъл?
МЪЖЪТ. В смисъл че с годините учители и ученици постепенно се напасват и неизбежно си заприличват.
МЛАДЕЖЪТ. Това добре ли е, или зле?
МЪЖЪТ. Нито кой знае колко добре, нито кой знае колко зле.
МЛАДЕЖЪТ. Щом си бил и директор, е трябвало да се викнеш в кабинета на директора, за да си дръпнеш едно конско, вместо да се напасваш.
МЪЖЪТ. Като директор по принцип заемах страната на учителите, не на учениците.
МЛАДЕЖЪТ. Тоест винаги си бил на собствената си страна. Хитрувал си.
МЪЖЪТ. Беше въпрос на самосъхранение.
МЛАДЕЖЪТ. Е, самосъхранил си се значи.

Пауза.

МЪЖЪТ. Сега май ти се опитваш да ме „бъзнеш“.
МЛАДЕЖЪТ. Взе да ти става прекалено спокойно.
МЪЖЪТ. Казах ти, че е по-добре да нарисуваш Зенит. Искаш ли да оставим портрета?

МЛАДЕЖЪТ. Аз не се предавам толкова лесно. Научих се в затвора. Вече не е толкова лесно да ме изкарат от релси.
МЪЖЪТ. Преди лесно ли беше?
МЛАДЕЖЪТ. Много повече от сега.

Звъни телефон. Мъжът не шавва от мястото си.

МЪЖЪТ. Секретарят е включен.
МЛАДЕЖЪТ. Стационарен ли е?
МЪЖЪТ. Да.
МЛАДЕЖЪТ. Нямах ли мобилен?
МЪЖЪТ. Имам, но си държа и стационарния заради няколко приятели на баща ми, които още се обаждат от време на време.
МЛАДЕЖЪТ. И какво искат?
МЪЖЪТ. Да разговарят.
МЛАДЕЖЪТ. За какво?
МЪЖЪТ. За отминалите времена.
МЛАДЕЖЪТ. А ти? На теб разговаря ли ти се за отминалите времена?
МЪЖЪТ. Зависи от деня. *(Телефонът млъква.)* Ще се обадя по-късно.

Пауза.

МЛАДЕЖЪТ. Каква разлика виждаш между „авер“ и „приятел“?
МЪЖЪТ. Всъщност никаква.
МЛАДЕЖЪТ. „Авер“ обаче нещо не те радва.
МЪЖЪТ. Дружа си основно с колеги, а колегите си не наричаш така.
МЛАДЕЖЪТ. Тоест твоите аверчета са бивши даскали.
МЪЖЪТ. Един учител никога не е бивш, дори да се пенсионира.
МЛАДЕЖЪТ. Затова ли пишеш книга?
МЪЖЪТ. Може би.

Пауза.

МЛАДЕЖЪТ. Аз в нея ли ще съм?
МЪЖЪТ. В книгата ли? Не знам.
МЛАДЕЖЪТ. Ако ти бях ученик, щях ли да се класирам? Щеше да разправиш какъв съм бил и какъв съм сега, какво е станало с мен въпреки всички усилия, които сте положили в училище да ме вкарате в правия път. Или след толкова време нямаше и да си спомняш за мен?
МЪЖЪТ. Не помня всички ученици, които съм имал.
МЛАДЕЖЪТ. Ама ти се иска всички ученици да те помнят. *(Поглежда на една страна. Дълга пауза.)* Спря да лае.
МЪЖЪТ. Отдавна спря.
МЛАДЕЖЪТ. Защо не го вкараш тук?
МЪЖЪТ. Отварям му само ако поиска.
МЛАДЕЖЪТ. Ако поиска?
МЪЖЪТ. Не го принуждавам да върши нищо, което не желае.
МЛАДЕЖЪТ. За разлика от руснака и от баща ти?
МЪЖЪТ. Точно така.

Чува се сигнал откъм мобилния телефон, но МЛАДЕЖЪТ продължава да скицира, без да му обръща внимание.

МЛАДЕЖЪТ. Готово. Бързак съм, а? (*Протяга рисунката към мъжа, който се доближава до него, взема я и я гледа няколко секунди.*) Как ти се струва портретът? Ако имах повече време, щеше да стане по-добре. Или може би нямаше, кой знае.

Пауза.

МЪЖЪТ. Много е хубав.

МЛАДЕЖЪТ. Харесва ли ти?

МЪЖЪТ. Да.

МЛАДЕЖЪТ. Приличаш ли си?

МЪЖЪТ. Не знам.

МЛАДЕЖЪТ. Ами аз така те виждам. Нали ти казах – не ми стига въображението да си измислям. (*Пауза. Дръпва рисунката от ръцете на МЪЖА.*) Да го скъсам ли? (*Пауза.*) Да късам или не?

МЪЖЪТ. Не. Недей.

МЛАДЕЖЪТ. Значи правим трампата? Портрет за куче?

МЪЖЪТ. Да.

Пауза. Младешът връща рисунката на мъжа.

МЛАДЕЖЪТ. И да не ти беше харесал, пак щеше да ми дадеш кучето, нали?

Отново се чува сигнал откъм мобилния телефон. Пауза.

МЪЖЪТ. Твоят авер ли ти пише?

Пауза. МЛАДЕЖЪТ поглежда екрана. Пауза.

МЛАДЕЖЪТ. Казва, че се е прибрал и ме чака.

МЪЖЪТ. Значи вече имаш адреса му?

МЛАДЕЖЪТ. Да, пратил ми го е.

Пауза.

МЪЖЪТ. Знаеш ли как да стигнеш дотам?

МЛАДЕЖЪТ. Пратил ми е и карта. (*Пише съобщение.*) Казва, че е сложил няколко бири в хладилника, за да го отпразнуваме. (*Вдига сака и го увесва на рамото си.*) Ще дойда за кучето, като си намеря постоянно място, иначе няма да ми е до него, както казваш.

МЪЖЪТ. Как смяташ да го кръстиш?

МЛАДЕЖЪТ. Кучето ли? Още не знам.

Пауза.

МЪЖЪТ. Ела си го вземи когато ти е удобно.

МЛАДЕЖЪТ. Нали междувременно няма да го дадеш в кучкарника или на някой друг?

МЪЖЪТ. Не. Няма.

Пауза.

МЛАДЕЖЪТ. Хайде, аз ще тръгвам. (*Протяга ръка и МЪЖЪТ я стисва. Внезапно МЛАДЕЖЪТ сграбчва МЪЖА изотзад, блокира движенията му и опира отворения нож до шията му.*) Няма нужда да ме изпращаш.

Затъмнение.

Ὄρθος / Ὀρθος

(Втора вариация)

От време на време се чува вятърът.

Изобщо не сте се променили. Май само сте понаедрели. Това обаче си е между вас и вашето огледало. На мен не ми влиза в работата. Странно ви е, че ви говоря на „вие“, така ли? Тези като мен на всички говорят на „вие“, дори помежду си. Множественото число улеснява срещите и особено сбогуванията: *приятно ми е да се запознаем* за начало; *приятно ми е, че се запознахме* за край. Кому е нужно повече? Като цяло сме много предпазливи, особено когато ходим на гости. Не ме гледайте, че съм заслабнал и облъскан – не съм дошъл, за да остана завинаги. Не съм блудният син, който днес се прибира с подвита опашка, и не се разкайвам, че съм си тръгнал, тъкмо обратното. Минавах наблизко и реших да се отбия, за да ви помоля, ако обичате, да спрете да разлепвате обяви с моята снимка. Не съм изгубен. И парите, които предлагате в тези ваши листовки като възнаграждение за моето намиране, само ми докарват главоболия където и да се появя, понеже отприщват лакомията на алчните и добрите намерения на милостивите, и то с еднакъв резултат, а именно – неудържимият порив да ме върнат у вас, за да получат определена сума или душевно спокойствие. Нали ще бъдете така добър да не разпространявате повече обяви и ще оставите досегашните да пожълтеят и да окапят самички, докато не остане нито една по целия остров? Друго не искам от вас. А аз в замяна, ако сметнете за добре, ще ви разкажа през какво минах, откакто напуснах вашия дом – натъртвам на „вашия“, защото никога не е бил и мой, сам ще се съгласите. Никога не съм имал нищо общо с подредбата му например, като изключим може би някой и друг предмет, който от време на време дръзвах да преместя по собствено усмотрение, когато ми омръзнеше да се препъвам в него или да го виждам на все едно и също място, и който вие най-късно на следващия ден връщайте на предишното му място с пълното право, което ви даваше законната ви собственост над къщата и над самия мен. Денят, в който си тръгнах, се възползвах от идването на пощальона или на някакъв куриер – не съм сигурен, на вас тогава ви доставяха много стоки вкъщи. Шмугнах се между крачола на нечий панталон и рамката на входната врата, изскочих на улицата и се впуснах в бяг, без дори веднъж да погледна назад, повярвайте ми. Отначало тичах като луд, без посока, носех се като муха без глава. И ако онзи първи ден не ме сгази кола, то сигурно е било само защото някой бог все още не го е намирал за необходимо. Новостите бяха твърде много за някого, свикнал като мен на едни и същи неизменни стени, ъгли и миризми и най-вече – на вашия заплашителен или гальовен, но вечно еднакъв глас. Само дето, макар и голям, този остров е остров и всички пътища, колкото и криволичат, стигат до морето, така че се наложи сума пъти да се връщам назад, докато най-сетне не спрях да си почина на една площадка. Появата ми привлече любопитството на децата, които си играеха там, и най-малките взеха да ме възседат като конче, а по-големите – да ме дърпат насам-натам и да връзват по мен разни боклуци, за да ги влача по асфалта. Това продължи, докато един от тарторите не се позова на някаква своя привилегия, която останалите зачетоха, без да гъкнат, и с мълчаливото им съгласие не ме замъкна у тях, в грамадната богаташка къща на баща си. Отначало му служех за развлечение в мъртвите часове на деня, а после интересът му постепенно се измести към други, по-въълнуващи занимания. В същото време баща му, големецът с богаташката къща, започна да ми обръща все повече внимание и да споделя с мен ежедневните си тъги и тревоги. Те никак не бяха малко и най-често се въртяха около многочисленото му семейство или работата му, която се състоеше в това да се разпорежда с камари от дела и документи, които определяше като „ключови“ и от които сякаш зависеше бъдещето ако не на целия, то поне на неговия свят. Случваше се да се обърне към мен с чаша уиски в ръка или докато лежи на кушетката под вещите ръце на масажиста, в малкото моменти, в които си позволяваше да сваля гарда, и да ме погледне в очите, сякаш иска мнението ми за всичко, заради което ходеше утрижен от

зори до здрач. Водеше ме със себе си на събранията с други важни клечки или с кметове и съветници от острова, които идваха смирено да искат напътствия или да получават нареждания – и те угрижени за бъдещето и за съответните си дела и документи. На събранията трябваше през цялото време да съм до него като талисман, понеже големецът беше убеден, че с идването си в дома и в живота му съм му донесъл късмет – от суеверие дори ме караше да спя край леглото му, на сантиметри от възглавницата, без значение сам ли беше, или с компания, сякаш искаше да бдя над съня или над любовните му подвизи, при все че нито спеше, нито се подвизаваше кой знае колко, понеже времето хронично не достигаше и той постоянно гледаше я часовника си, я телефоните, я множеството включени екрани и аларми, които във всеки момент можеха да писнат отвсякъде и да го хвърлят в треска заедно с цяла кохорта от бодигардове и сътрудници – като мълния, която ги разтърсва от главата до петите в тази денонощно охранявана от мазето до тавана къща, където всички разговори носеха отпечатъка на крайна сериозност, на надвиснала опасност, на неизбежна пропаст, която следва да се прескочи на всяка цена. Един ден обаче задуха нов вятър – или се надигна стар, не знам, – понеже престанах да нося късмет на големеца така, както бях започнал. Това поне ми внуши той с дистанцията помежду ни, която растеше, докато сделките му се проваляха една след друга или не носеха каквото бе пресметнал, че ще донесат, така че накрая се озовах изхвърлен на верандата, почти на произвола на стихииите, далеч от живота на богаташката къща и очите на нейните обитатели, на които големецът сигурно беше забранил да ме доближават, защото нито ги чух, нито ги видях повече. Хранех се с каквото ми подхвърляше веднъж дневно от един висок прозорец и пиех от леген с дъждовна вода в самия край на опънатото до скъсване въже, с което бях вързан – ако за седмиците, които изкарах там, легенът се беше преместил с няколко милиметра по-нататък или ако не беше валяло достатъчно, щях да загина от жажда. Така стана обаче, че един ден ме отвързаха от верандата и попаднах в нова къща: не толкова грамадна и богаташка, но все пак много представителна, увенчана с благороднически гербове и някой и друг полуизтрит латински девиз на фасадата. Притежателят ѝ не беше големец, но имаше служба, която се радваше на всеобщата островна почит. Съдийството, както обясняваше на всички, които проявяваха желание да го чуят, беше не само негова професия, но и негова страст, заедно с лова. Заради лова държеше цяла сюррия от гончета и – в почивните дни, когато изпускаше парата далеч от съдилищата в преследване на зайци, глигани, лисици, фазани, а с малко късмет и по някой елен – ги водеше със себе си из различните стопанства, където го канеха с дружината му от приятели и познати, някои от които от същото съсловие, и то на много високи позиции. По мрак, след вкусна вечеря и пред напалена камина или стъкнат на открито огън, който зачервяваше бузите и развързваше езиците, ловците се впускаха в обсъждания как да вдигнат на крака острова, своя остров, на чието свличане в бездната присъстваха ден след ден – или поне как да спасят нещичко от него, което според тях още си заслужаваше да бъде спасено, ако се действа експедитивно и адекватно. Себе си разглеждаха като хирурзи, а законите, които скоро възнамеряваха да приложат с цялата им необходима строгост – като скалпела, с който ще отворят и режат креещия, загиващ пациент, докато не го излекуват и не постигнат тъй силно и отдавна лелеяното възраждане на острова. В този час ние, кучетата, изтощени от преследване на зайци и лисици и заситени с останките от вечерята на съдията и другарите му, спяхме или се правехме, че спим – нямаше значение, понеже нас въпросното възраждане не ни касаше. Събеседниците никога не отваряха дума за някоя задача, която да ни се повери, сякаш нашето възможно участие в тяхното мечтано бъдеще се свеждаше до нула или единствено до това да се погрижим, всеки за своя сметка и риск, в решителния момент да се окажем на страната на оздравителите, на спасителите. В същото време стана очевидно, че не ми е мястото в една тъй надарена сюррия: нито нюхът ми беше

фин като на останалите, нито мускулите ми – годни за ловен бяг и скок като техните. Не бях на нивото им и никога нямаше да бъда, отсеке един ден съдията, после, от уважение към приятеля си, големеца, ме пусна пробно в още един-два излета, и реши да ме подари на друг свой близък, един наскоро овдовял полковник от сухопътните войски, комуто предстоеше скорошно пенсиониране и който неотдавна бе прекарал тежка болест – съдията прецени, че хрисима компания като моята ще му се отрази добре. Полковникът ме приюти по-скоро с безразличие. Цялата си душа влагаше в работата и в амбицията един ден да поведе армията си от три хиляди души в истинска война – казваше, че му е дошло до гуша от откъслечните схватки, които му се е налагало да води до момента в далечни страни без грам тежест в международната политика както в краткосрочен, така и в дългосрочен план, и че е уморен от рутинни маневри в мирно време, още повече че те според него ни най-малко не пасват на реалните способности на неговите хора, а и на собствените му. По тези въпроси полковникът обикновено говореше в най-тясно обкръжение, разбира се, но пък звучно и ясно, какъвто му беше навикът – сякаш забелязваше, че дистанцията между него и останалия свят се увеличава и само един силен, гръмък глас е в състояние да я преодолее. Всички, от подполковника до последния редник, смятаха, че разсъдъкът му се е помътил от болестта, а поведението му е станало непредвидимо след смъртта на съпругата му. В действителност обаче полковникът отлично знаеше какво иска и след овдовяването си и физическия срив бе съсредоточил всички усилия и енергия в най-старата си и желана цел, така че с постигането ѝ да завърши достойно военната си кариера, преди да излезе в запас. Сега-засега само провеждаше дискретни телефонни допитвания до колеги в чужбина относно потенциалния развой на отделни въоръжени конфликти по света, за да види дали някой от тях не би могъл скоро да се разрасне до автентична война с международен мащаб – дълги нощни разисквания, които понякога го превъзбуждаха до немай къде, а друг път попарваха ентузиазма му. В нощите, когато съзираше някакво упование, някакъв хоризонт за амбициите си, па макар и неясен, полковникът хвърляше блеснал поглед към портрета на покойната си жена, който винаги държеше наблизко, и снижаваше глас, сякаш някой от другата страна на стената можеше да му съсипе щастието. Така минаха няколко месеца на скучна служба през деня и на нощи, пълни донякъде с вълнения, но много повече с разочарования за полковника (нищо не удовлетворяваше докрай нетърпеливото му очакване), а и за мен (все по-често забравяше да ме нахрани или ме поверяваше на подчинени, които си връщаха на мен за неведомо какви стари обиди и неправди и ругаеха през зъби, докато ме затваряха без храна и вода в килера). Дойде един момент обаче, в който полковникът се изтощи да гледа как смътните надежди, които хранеше от толкова отдавна, не стигат доникъде, и след вечеря, вместо да си стои вкъщи и да говори по телефона с колеги от чужбина, взе да ходи на сбирки до ранни зори с офицери с висок ранг като него. За това научавах от самия полковник, понеже веднага щом си влезеше вкъщи, той споделяше всичко с портрета на жена си, обясняваше ѝ в най-малки подробности, че готви заговор с други офицери, за да спаси родината от упадък, за да измъкне любимия им остров от дълбокия трап, към чието дъно е полетял безвъзвратно. Горе-долу пак тогава започна да носи униформите си на химическо чистене и лично да лъска медалите си и всичко останало, което блестеше и можеше да се закачи на китела. Среднощните телефонни разговори изведнъж се възобновиха, макар и не тъй продължителни, както по-рано – полковникът обсъждаше със събеседника си само времето и приближаващата смяна на часа по най-баналния начин, сякаш се притесняваше, че някой ще ги подслуша. Не след дълго, една дъждовна сутрин полковникът стана по-рано от обикновено и вложи в тоалета си повече усърдие отвсякога, а миг преди да отвори входната врата, се погледна още веднъж в огледалото в антрето и излезе по тъмно, отиде до колата с шофьор, която го чакаше от другата страна на улицата, и точно преди да се качи в нея, се извърна за

малко, сякаш за да се увери, че вече няма връщане назад. После решително влезе в колата, а аз си помислих, че най-сетне е настъпил денят на мечтите му и сигурно няма да го видя чак до вечерта или дори до следващия ден, според това как тръгнат нещата. Направих си сметка, че ми остават храна и вода за ден-два, ако се наложи, и безгрижно се излегнах в моя ъгъл на балкона, за да се възползвам от топлинката на първите слънчеви лъчи след края на бурята и разсейването на облаците. Останах на балкона, докато не ме събуди телефонен звън – разнасяше се на все по-къси интервали, а звукът стигаше до всички кътчета в дома и спря едва когато полковникът се върна привечер, много по-скоро, отколкото очаквах. Той вдигна слушалката и без нищо да каже, грабна портрета на жена си и се затвори в кабинета, откъдето малко по-късно се чу пистолетен изстрел – един-единствен и нищо повече в течение на час-два. После някой позвъни на входа и без да чака отговор, завъртя ключ в бравата. Аз междувременно вече бях решил какво да правя, така че за втори път в живота си се промуших между крачола на нечий панталон и рамката на външната врата, изхвърчах на улицата и се впуснах в бяг, без да поглеждам назад – далеч от дома на полковника, далеч от града. Насочих се към най-дивата планинска част на острова, която познавах донякъде от времената, когато бях част от сюрцията на съдията. Пътем се покрих с драскотини и синини – повече, отколкото на лов, – а накрая, изстискан до дупка, се свлякох в мрака, затворих очи и спях чак до сутринта, когато ме събуди силно ръгване в хълбока. Отворих очи и видях един пастир да ме мушка с тоягата си в ребрата, а после, не особено убеден, че си струва, да ме вдига от земята, от която не можех да се отлепя сам, и да ме отнася в пещерата, където живееше със стадото си крави и волове. На първия ден говедарят излекува синините и драскотините ми, а на втория ме нахрани от дланта си: завираше хапките в устата ми, без много да се церемони, и не ми даваше да отворя уста, докато не преглътна и последния залък или не започна да се давя. Слава богу, на третия ден успях да се изправа и да се наям сам, а седмица по-късно вече придружавах чердата нагоре по баира редом с говедаря, който се мъчеше да ме научи как да я пазя, за да не се отклони някое добиче. Учеше ме с викове и грозен глас – така, както говореше и на говедата, които отначало не ми се доверявах, а после не ме вземаха на сериозно, което ядосваше говедаря още повече. Аз само копнеех слънцето най-после да залезе, за да се приберем в пещерата – там бяха най-спокойните моменти от деня, от всичките еднообразни дни. След вечеря говедарят почваше да пее и да си говори сам на непознат за мен език, докато не се унесеше с помощта на няколко глътки коняк от бутилка, която криеше в дъното на пещерата. Но се случваше и преди да заспи, да си изкара ядовете на мен. Не си поплюваше и беше винаги готов да развърти тоягата или с ритници да ми прехвърли отговорността за неприятностите от изминалите часове. Скоро обаче се разкайваше и ме прегръщаше с все сила, и ме обсипваше с целувки по цялото тяло, а понякога се опитваше и да ме качи, докато бърбореше в ухото ми думи, които звучаха благо или гнусно според глътките коняк, с които се беше нагълтал, докато накрая, почти винаги, с тласък на ръцете или краката ме запращаше встрани, обръщаше ми гръб и потъваше в сън. Не знам колко седмици се изнизаха така. Научих се да връщам кравите самичък, както искаше той, но и да им се зъбя и да ги хапя, когато не гледа, за да ми се подчиняват по-чевръсто и да се боят от мен със страха, който изпитвах аз от непремерените удари на тоягата – няколко пъти, откакто бях с говедаря, бях падал зашеметен на земята. С настъпването на есента той спря да пее вечер и взе да става все по-нервен, да спи на пресекулки и да сънува кошмари, от които се събуждаше с крясък. Така продължи, докато една сутрин не се появи някакъв човек, който явно беше собственикът на стадото и когото говедарят посрещна на входа на пещерата, след като уми лицето си и се обръсна – неща, които, откакто го знаех, не правеше почти никога. Двата заговориха на непознатия си език и запалиха по цигара. После с говедаря изкарахме добичетата от пещерата, за да може новодошлият, който явно ги

притежаваше, да огледа и опипа внимателно всяко от тях. Внезапно обаче стана някакво спречкване и говедарят не се поколеба да размаха тоягата си, а онзи – нож, който извади от торбата през рамото си, и няколко минути и двамата, запъхтени, се заплашваха така, от разстояние. Говедарят пострада пръв – беше намушкан в едната ръка и веднага след това в корема, докато стоварваше тоягата си върху главата на своя съперник. От устата и ушите на онзи рукна кръв като от три червени чешми. Говедарят се хвана за корема, откъдето се изсипваха червата му, свлече се и застина изпружен с оцъклени, обезумели очи. Собственикът на стадото, на колене до тялото му, се погърчи още малко. Плюеше кръв и ругатни, докато говедата се отдалечаваха без надзор надолу по склона, а аз, на свой ред, се криех в пещерата, откъдето душех и наблюдавах. Не излязох отвътре, нито се доближих до говедаря или собственика, докато кръвта и на двамата не хвана кора. Тогава хукнах по надолнището и спрях едва пред морето. Десетина дни сновах по плажа, странях от всички, ядох полуразложена риба от контейнерите за боклук, когато много огладнеех, и пиех кална вода от локвите след дъжд. Накрая се преместих на пристанището и сега се навъртам там, винаги на дистанция от рибарите, които отначало ме пъдеха с греблата си, да не би да им скъсам мрежите, а сега дори не поглеждат към мен, сякаш не съществувам. С изключение на днес, когато дойдох да ви видя, избягвам да се отдалечавам от крайбрежните улици и барове. Там се чуват полезни неща, особено от моряците, а аз си отварям ушите и попивам всичко, за което говорят, за да знам на кое пристанище е най-изгодно да отида. Вглеждам се в лицето на всеки, който слиза от корабите, пълни най-често с туристи, и според случая ги посрещам радушно, особено децата и малкото жени, които пътуват сами. Опитвам се да се харесам на някого, за да ме вземе със себе си и да се махна от острова, само дето в момента съм прекалено хърбав и мръсен, за да спечеля чието и да било доверие. Вече натрупах много разочарования – имаше моряци, които ми обръщаха внимание, докато бяха в отпуск на сушата, а после, при връщането си на борда, просто ме загърбваха и си отиваха. Други се разделяха с мен със сълзи на очи, но не се връщаха да ме потърсят и да ме отведат. Нещо повече, от известно време насам всички се правят, че не ме виждат, все едно ме няма – и те като рибарите. Аз обаче не се обезверявам, напротив, повече от сигурен съм, че щом се възстановя напълно, ще хвана окото на някой от пасажерите на круизните кораби, които все по-често идват по тези ширини, особено сега, когато приближава пролетта. В най-лошия случай мога да се провра в търговските или военните съдове, които също периодично спират тук, нищо че са охранявани, и да пътувам сам, като гратисчия в трюма. Не се съмнявам, че с моя опит ще се справя, както съм се справял винаги досега, главно защото ме крепи една надежда. Надеждата, огромна, че някъде другаде, далеч от острова, нещата ще са различни, че няма как да не са различни – поне за мен.